

1. Kennelnimesi ja miten sen valitsit?

Neatut tarkoittaa inuit-kielillä "I was joking" ja se valittiin siksi, että malamuuilla on huumorintajua ja sen kanssa eläessä tarvitsee huumoria. Kennelnimi virallistettiin 2001. Pentueilla, jotka syntyivät 2002-2007 on toisena kasvattajana Jouko Mikkonen, siitä eteenpäin vain minä.

2. Mikä on tai oli ensimmäinen malamuuuttisi? Mistä, milloin ja miksi hankit sen?

Ensimmäinen malamuuuttimme oli "Pati" eli FI MVA Mukluk Nippaitok KVK1 REK2. Olimme tutustuneet rotuun parin kasvattajan luona kyläillessä, talvipäivillä ja KVK-kokeessa katsojana. Halusimme säänkestävän ulkoilukaverin harrastuksiin mukaan. Erityisesti olin ihastunut Mukluk-kennelin Innaan (FIN MVA EUJV-91 V-93 V-94 PMV-97 Nukilik's Innatauyok KVK1) ja sen jälkeläisiin ja siksi halusin sitä sukua olevan koiran. Joulukuussa 1998 toiveesta tuli totta, saimme Innan tyttären kotiin.

3. Kuinka päätit aloittaa kasvattamisen, miksi kasvatat malamuuutteja?

Olen aina ollut kiinnostunut jalostamisesta, jo ennen koiria hevosjalostuksesta. Sitä mukaa, kun pääsimme sisään rotuun, tiesin, että tämä on oikea rotu minulle. Totesimme Patin olevan rotutyypillinen koira rakenteeltaan, luonteeltaan ja myös vetokoirana. Siinä oli toki puutteensa, mutta se oli terve perusnarttu mukavalla sukutaululla, joten oli luontevaa aloittaa kasvatus sillä.

4. Montako malamuuuttia sinulla on tällä hetkellä kotona? Entä onko sijoituskoiria?

Minulla on nyt neljä omaa malamuuuttia sekä kaksi osaomistuksessa sisareni kanssa. Vanhin on 10-vuotias ja nuorin alle 1-vuotias. Tällä hetkellä ei ole sijoituskoiria.

5. Miten koirasi elävät? Asuvatko ne sisällä vai ulkona tarhassa? Miten ne viettävät aikaa perheen kanssa?

Malamuutit asuvat pääosin ulkotarhoissa. Emät ovat tiineysaikana ja pentujen kanssa sisällä. Samoin kasvavat pennut viettävät suurimman osan aikaa sisäkoirana. Aikuiset koirat käyvät sisällä välillä, vanhukset eniten. Koirien kanssa vietetään aikaa ulkona mm. juoksuttamalla niitä vapaana omalla isolla pihalla.

6. Miten ruokit koiriasi?

Ruokin koirani kaksi kertaa vuorokaudessa. Ruokinnan perusta on laadukas kuivamuona. Lisäksi koirat saavat lihaa ja muuta eläinperäistä tuotetta. Erityisesti syksyn ja talven treeniaikana eläinperäisen ruuan osuus pyritään pitämään korkeampana.

7. Kuinka huolehdit koiriesi päivittäisestä liikunnantarpeesta?

Koirani saavat juosta ja leikkiä vapaana sekä isolla pihamaalla että juoksutarhassa. Tykkään itse kävellä metsässä, joten lenkkeilen koirien kanssa paljon ympäröivissä metsissä. Treenikaudella treenataan valjakossa ja yksitellen polkupyörän rinnalla sekä vedetään riimuja tai rengasta.

8. Harrastatko jotain koiriesi kanssa? Juoksevatko ne valjakossa? Ovatko ne osallistuneet rodunomaisiin kokeisiin/kisoihin? Käytkö näyttelyissä aktiivisesti?

Koirani ovat aktiivisesti valjakkokäytössä, se on meidän pääasiallinen harrastus. Suurin mielenkiintoni on MD-matkojen kilpailuissa ja kuormanvedossa. Kaikki koirani ovat osallistuneet rodunomaisiin kokeisiin. Jokaisella valjakkoikäisellä koiralla on REK1-tulos.

Paras sijoitukseni on vuoden 2016 MD-matkojen SM-kilpailuiden SM-hopea RNB2-luokassa,

jolloin valjakon kaikki neljä koira olivat omia kasvattejani. Kuormanveto on kiinnostanut aina ja KVK1-tulos on kaikilla aikuisilla koirilla. Näyttelyt omien koirien kanssa ovat viime aikoina olleet vähemmällä kiinnostuksella, mutta käyn kuitenkin useammassa näyttelyssä vuoden aikana.

9. Ensimmäinen malamuuttipentueesi ja miten olet jatkanut siitä eteenpäin? Luettele kaikki pentueesi ja seikat joita hait ja sait, menestyneet tai mielestäsi muuten onnistuneet yksilöt?
Ihan ensimmäinen yritys tehtiin pakastespermalla Norjasta, mutta siitä ei saatu pentuja.

1. pentue syntyi vuonna 2002. Siinä oli seitsemän pentua. Isänä oli Kanadasta lähtöisin ollut C.I.B POHJ MVA FIN MVA SE MVA DK MVA NO MVA PMV-02 KBHV-03 PMV-03 PMV-06 Terrapin's Talisman Polartrax ja emänä Pati. Hain isältä parempia kulmauksia, voimaa ja vahvuutta, emällä oli parempi häntä ja turkki. Saatiin hyvät ruskeat silmät, tummat pigmentit, hyvät luonteet.

Ne olivat energisiä koiria, jotka sopivat monenlaiseen harrastamiseen. Pentueesta kotiin jäi uros C.I.B POHJ MVA FIN MVA SE MVA NO MVA Neatut Pitukotit eli "Pituk". Pituk kilpaili aktiivisesti valjakossa vuodet 2004-2011, saavuttaen paljon tuloksia (KVK1, REK1 ja Polarhundprov1 sekä osallistui myös WSA:n MM-kilpailuihin vuonna 2008).

Pentueesta tuli kaikkiaan neljä muotovaliota ja käyttöpuolella esiintyi useampia, kuten monipuolisena harrastekoirana ollut narttu FI MVA Neatut Palarpok REK1 KVK1. Jalostukseen käytettiin kolmea. Omana olleella Pitukilla todettiin nuorena kaihi, joten sen jalostuskäyttö tyssäsi siihen. Yksi oli wooly-turkinen ja yhdellä oli huonot luustotulokset.

2. pentue syntyi vuonna 2004. Emänä oli edelleen Pati ja isäksi valikoitui Ruotsissa asunut SE MVA Kiwalina's Orion Onak. Uroksella oli erinomainen luonne, erittäin hyvät raviliikkeet sekä työskentelyinto. Se oli ihannekokoinen, erittäin hyvä karhea turkki ja tummat silmät, hyvä kallo ja erinomainen etuosa.

Pentueeseen syntyi vain kaksi pentua, uros ja narttu. Narttu Neatut Walilertok sijoitettiin ja siitä kehittyi oikein hyvä perusterve malamuutti, joka eli yli 13-vuotiaaksi. Sillä ei ole virallisia käyttötuloksia mutta se eli aktiivista elämää harrastekoirana. Uros oli kevyehkö, vilkas ja energinen koira, joka kuoli 7-vuotiaana haimatulehdukseen.

3. pentue syntyi keväällä 2006. Emänä oli Kanadassa syntynyt narttu Keikewabic's Nanabijou. Pentueen isänä oli komea uros FI MVA Mukluk Biwabuk ja harmitus oli suuri kun pentuja syntyi vain yksi.

Narttupentua sijoitettiin, mutta sillä todettiin nuorena kaihi ja distichiasis, joten jalostushaaveet päättyivät siihen. Pennusta kasvoi FI MVA VV-15 Neatut Ongomiark REK2 KVK1. Yepa oli ikinuori mummokoirana, joka reilusti yli 10-vuotiaana oli edelleen aktiivisesti valjakossa sekä teki taakanvedossa hienoja saavutuksia ja lisäksi voitti veteraaniluokassa näyttelyissä upeita voittoja. Sille syntyi aikanaan omistajallaan vahinkopentue, josta on tullut kaksi erityisesti kuormanvedossa legendaariseksi noussutta koira.

4. pentue syntyi syksyllä 2006. Isänä oli omakasvatti Neatut Pitiksik. Emänä oli edellisen pentueen Nanan tytär Sikku, joka tuotiin Norjasta. Narttu oli nimeltään FI MVA Trap Line Falcon Spirit REK1 KVK1. Se oli emänsä tavoin pieni narttu, joten oli melkoinen yllätys, että pentueessa, jossa oli vain kaksi urospentua, syntyi kaikista suurimmaksi kasvanut kasvattini.

Toinen pennuista oli ihannekokoinen. Urokset olivat kuin yö ja päivä ulkomuodollisesti, mutta ne säilyttivät vanhaksi asti yhteyden toisiinsa ja leikkivät aikuisenakin yhdessä kuin nuoret pennut, vaikka tapasivat harvoin. Pienempi uros oli vetoinnoltaan loistava ja ulkomuodollisesti hyvin kaunis koira, mutta jäi kivesvikaiseksi. Tästä pentueesta ei ollut jalostuksessa jatkoa.

5. pentue vuonna 2007 syntyi yhdistelmästä Nordicligh'ts Thunder ja Neatut Walilertok. Tavoitteena oli saada normaalikokoisia, aktiivisia ja terverakenteisia koiria. Pentueessa syntyi seitsemän pentua. Sain vahvistettua erittäin tummia silmiä ja vahvaa pigmenttiä. Luonteet olivat erittäin hyviä, sosiaalisia laumassa, erittäin ystävällisiä ihmisille sekä aktiivisia harrasteissa.

Pentueen isällä todettiin kilpirauhasen vajaatoiminta pentujen syntymän jälkeen. Yhdellä pennulla on ollut vastaavia oireita sekä yhdellä on diagnosoitu Alopecia X (coat funk). Yksi on lopetettu 4-vuotiaana kohtaukseen, omistaja ei tehnyt kuolinsyytutkimusta, joten syy on epäselvä.

Tuloksissa pentueesta nousevat esiin narttu Neatut Kakrayok, joka kilpaili agilityssä vuosina 2009-2014, nousten yhdeksi kaikkien aikojen menestyneimmistä malamuuteista lajissa. Narttu Neatut Kiibuyat työskenteli valjakkokoirana ja osallistui useisiin kilpailuihin sekä näyttelyissäkin saavutti RYP-4 sijoituksen. Kotiin jäi uros FI MVA SE MVA Neatut Kadluk REK1, KVK1 eli "Jyry". Se aloitti kilpailemisen 12 kk iässä ja kilpaili vuodet 2008-2016 aktiivisesti Joukon valjakossa. Tuloksia on REK1 KVK1 sekä lisäksi Ruotsista Polarhundprov1 ja Polarhundtest A. Jyry on ollut johtajana erinomainen ja sillä on yhdet jälkeläiset.

Seuraavaan pentueeseen kului aikaa useampi vuosi, kunnes 6. pentue syntyi tammikuussa 2012. Pitkällisen harkinnan jälkeen halusin käyttää edellisen pentueen Kiibua jalostukseen erinomaisen luonteen ja hyvän työskentelyn takia. Uroksena oli hieno nuori uros Utamuutin Kaertok, josta sittemmin tuli valio.

Toiveena oli saada kokovaihteluja pienemmäksi ja vahvistettua tyyppiä, josta pidän sekä aktiivista ja mukavaa luonnetta. Pentuja syntyi yhdeksän, joista yksi kuoli muutaman vuorokauden ikäisenä. Wooly-turkkitesti vahvisti neljä pentua pitkäkarvaiseksi. Yksi pentu kuoli tapaturmaisesti 4kk iässä ja yksi lopetettiin 1-vuotiaana epäiltynä mahassa olevasta syövästä. Sille ei tehty kuolinsyytutkimusta. Luuston osalta kuvaustuloksissa tuli pari C-tulosta. Plussana puolestaan ovat hyvät liikkeet ja tummat silmät sekä iloiset aktiiviset luonteet. Moni näistä elää isossa laumassa mukavan sosiaalisena koirana.

Usealla on selvästi johtajakoiran ominaisuudet ja ne toimivat hyvin valjakossa. REK1 ja KVK1 tulokset on kolmella. Näyttelyissä parhaiten on menestynyt itselle jäänyt narttu FI MVA Neatut Nirknark l'Maitsiak REK1 KVK1. Nirna on myös ainoa, jota näistä on käytetty jalostukseen.

Syksyllä 2013 edellinen pentue oli nuoria ja pidin niistä niin paljon, että päätin käyttää Kiibua uudelleen. Ruotsissa oli uros Noatak's Icewind Kodiak Du Breeze. Olin seurannut tuon kyseisen pentueen koiria jo niiden syntymästä asti ja sukutaulu kiinnosti minua suuresti. Uros tuli astumaan Suomeen ja jäikin tänne Kinnusen Sarille. Se syytyi täyteen loistoonsa Sarin käsissä saavuttaen C.I.B, FI MVA ja NO MVA tittelit sekä saavutti hienoja RYP- ja jopa BIS-sijoituksia veteraaniluokasta. Tämä oli siis 7. pentueeni ja siihen syntyi neljä pentua. Yksi niistä on isompi ja korkearaajainen. Kolme ovat tyyppiltään ja kooltaan sitä mitä hain. Ne ovat mukavia perusmalamuutteja hyvällä luonteella, kauniilla pienillä korvilla sekä tummilla silmillä. Kolme

on luustoltaan priimaa, mutta yksi sai tulokseksi D-lonkat. Sijoitin nartun, joka astutettiin ja oli tiineenä, mutta menetimme pentueen kohtutulehduksen takia. Yksi on aktiivisessa valjakkokäytössä, muut harrastekoirina.

8. pentue syntyi kesällä 2014 ja pentueen emänä oli oma narttuni Nirna, josta pidän aivan erityisen paljon. Se on erittäin hyväliikkeinen, eloisa ja kuuliainen sekä osoittanut erinomaisia otteita valjakossa ihan nuoresta asti. Päätin astuttaa sen USA:n tuontiuoksella, jonka osaomistaja olin. Isänä pentueelle siis C.I.B FI MVA NO MVA EE MVA Quinaul't Quiet Riot REK1 KVK1. Uros on erinomainen tyyppiltään, luonteeltaan ja käyttöominaisuuksiltaan sekä lisäksi se täydensi kohtia, joita toivoin nartulle paremmaksi, kuten vahvuutta päähän.

Syntyi yhdeksän eloisaa ja hyvin tasalaatuista pentua. Ikävänä yllätyksenä pennuille tuli paljon odotettua huonompia luustotuloksia. Kooltaan pentueen koirat jäivät pienemmäksi kuin olisin osannut odottaa, raajakorkeutta saisi useammalla olla hieman enemmän. Rotutyyppejä on kuitenkin muuten keskimäärin oikein hyvä, vahvat liikkeet, runkoon tuli isältä vankkuutta ja voimaa sekä vahvat kallot ja kauniit ruskeat silmät. Luonteessa on pehmeyttä ja osalla saisi olla itsevarmuutta enemmän.

Suurin osa on harrastekoirina, mutta muutama on aktiivisena valjakkokoirana. SM-REK-4-17 Neatut R-Tic Yukon on kilpaillut eniten, osallistuen MD- ja LD-matkoille 4-8 koiran valjakossa. FI MVA Neatut R-Tic Togiak REK1 on menestynyt näyttelyissä parhaiten sekä osallistunut myös valjakkokilpailuihin ja saavutti ensimmäisenä malamuuttina Suomessa hyväksytyt tulokset MEJÄ-kokeessa. Kotiin jäi uros Neatut R-Tic Kwetluk REK1 KVK1. Se on oman valjakkoni voimakas veturi, joka on koko sielultaan vetokoira.

Tähän mennessä viimeisin eli 9. pentue syntyi loppuvuodesta 2016. Emänä Nirna ja isänä NO MVA Pahasapa-m's IndianaJones WTD. Uroksen sukuja olin seurannut jo pitemmän aikaa. Sukutaulussa on vanhoja linjoja ja koirat edustavat vanhaa perinteistä rotutyyppejä, josta olen aina pitänyt hyvin paljon. Niillä on perinteiset päät, suuret vahvat käpälät ja hyvät turkinlaadut. Pidän uroksesta todella paljon, se oli ihannekoirainen ja luonteeltaan itsevarma ja tyyni. Se on valjakossa hyvin toimiva koira, jolla on hyvät liikkeet. Toivoin, että pennut perisivät isältään juuri tuota tyyneyttä emän erittäin vilkkaan luonteen vastapainoksi.

Syntyi kahdeksan erittäin elinvoimaista pentua. Nämä ovat vielä nuoria ja sukulinjojensa mukaisesti hitaasti kehittyviä. Yhdellä on ollut epileptistyyppisiä oireita. Virallisia terveystutkimuksia on kolmella. Silmät ovat parilla hieman turhan vaaleat minun mielestäni, osalla todella tummat. Olen todella tyytyväinen mittasuhteisiin ja rakenteisiin sekä liikkeisiin. Rungot ja päät ovat vielä kesken kehityksen. Luonteeltaan pennut ovat järkeviä ja perivät selvästi isältään vakaata luonnetta.

Osa on harrastekoirina, mutta kaikki, jotka ovat päässeet vetämään, ovat osoittaneet hyviä otteita vetokoirana. Itselle jäi osaomistukseen narttu Neatut Ubuqtuq Netserk REK1. Noki on energinen ja iloinen narttu, joka osoittanut hyviä otteita valjakossa ja sillä on näyttelyistä kaksi SERT:iä. Se on terveystutkimuksissa todettu terveeksi.

10. Kerro kantakoiristasi, mitä ne ovat antaneet kasvatustyöllesi?

Mukluk Nippaitok eli Pati oli ensimmäisenä malamuuttina opettelukappale itselle kaikkeen harrastamiseen. Sen kanssa kilpailtiin vuosina 2000-2009 monenlaisissa jutuissa, virallisissa ja epävirallisissa kilpailuissa. Sen ominta lajia oli kuormanveto ja paras tulos oli yli 17 x omapaino.

Kaikkineen Pati oli sellainen narttu, jonka kanssa oli aika helppoa lähteä aloittamaan kasvattamista. Se oli perusterve ja eli yli 13-vuotiaaksi. Sen puutteet olivat pieniä ulkomuodollisia seikkoja, joita olen pyrkinyt parantamaan jokaisessa sukupolvessa ja samalla olen saanut ylläpidettyä esim. kauniita tummia silmiä ja hyvää energiatasoa. Minulla on edelleen emälinjana Patin suku. Koen, että 16-kasvattajavuoden aikana olen oppinut tästä suvusta ja sen yksilöistä paljon ja toivon, että suku jatkuu edelleen myös tulevaisuudessa.

11. Oletko kokenut vastoinkäymisiä tai epäonnistumisia kasvatustyössä? Mitä tekisit toisin nyt?

Kasvattajan elämähän on helppoa niin kauan, kun kaikki menee hyvin, kasvatit menestyvät ja ovat terveitä. Kasvattajan oppimisen, kasvun ja kehityksen paikka on siinä, kun tulee vastoinkäymisiä ja epäonnea. Kukaan ei voi välttää sitä hetkeä, jos kasvattaa tarpeeksi kauan. Omalla kohdalla pettymyksiä on tullut alusta asti ja voi ehkä jopa sanoa, että onneksi niin. Jalat ovat pysyneet maassa. Pienemmätkin terveydelliset ongelmat ovat minulle vakavia asioita. Koen erittäin ikävänä sen, että omistajat joutuvat elämään koiran terveysongelmien kanssa. Kukaan ei ole kuitenkaan ennustaja, jotta voisi ennakoida kaikkea.

Asioita, jotka ovat jääneet harmittamaan, on ollut mm. se, ettei neljännen pentueen emällä tehty koskaan toista pentuetta. Pidän emästä Sikusta todella paljon ja sillä olisi voinut olla annettavaa jalostuksessa, mutta tietoon tullut PN-riski oli liian suuri otettavaksi ja narttu sterilisoitiin ennen kuin DNA-testi sairaudelle saatiin. Myös muutaman itseäni kiinnostaneen uroksen kohdalla olen harmitellut, että ei ole ollut sopivaa narttua, joille olisin voinut niitä käyttää. Kasvatukseni on kuitenkin hyvin pienimuotoista eikä minulla ole ollut yleensä useita jalostusnarttuja yhtä aikaa.

12. Mitä seikkoja otat huomioon suunnitellessasi yhdistelmää? Mitä vaatimuksia asetat nartulle?

Kun alan miettiä pentuetta, otan käteeni ihan ensimmäiseksi rotumääritelmän ja luen sen läpi jälleen kerran, ajatuksen kanssa. Mietin mitä minulla on ja mitä pyrin saamaan. Sukutaulu on minulle jokseenkin tärkeä. Pyrin välttämään valtasukuja, joita muutenkin on käytössä todella paljon. Itse pidän paljon perinteisestä vanhemmasta rotutyypistä. Yhdistelmässä terveys, luonne ja käyttöominaisuudet menevät ohi näyttelytitteleiden. Pyrkimykseni on perusterve rakenne ilman liioittelua.

Nartulla tulee olla elämäniloa. Terve, luonteeltaan emäkoiraksi sopiva, hyvä ruokahalu ja sen tulee osoittaa kykyjä rodunomaisiin lajeihin. Ulkomuodollisesti pidän mieluummin vähän ronskeista nartuista kuin ”pikkusievistä”, mutta nartun täytyy kuitenkin olla selvästi feminiininen. Suorat hyvät raajat, hyvät liikkeet, terveellä tavalla rakentunut perusmalamuutti.

13. Miten valitset uroksen? Mitkä seikat vaikuttavat eniten; näyttely/koemenestys, sukutaulu, luonne ym.?

Uroksen valinta on minulle aina vaikea ja työläs prosessi. On paljon uroksia, joista itsessään pidän, mutta jos niiden sukutaulussa on koiria, joita en halua pentueen taustalle, en käytä niitä. Peruslähtökohdat, terveys, normaali luonne ja rakenne, ovat luonnollisestikin seikat, joiden tulee olla kunnossa. Käyttöominaisuudet ovat minulle tärkeitä ja toivon, että ei vain uros itsessään, vaan myös sen sukulaisia on valjakkotyöskentelyssä. Toisaalta, vaikka olisi miten hyvä käyttökoira, mutta sen ulkomuodossa on jotain minua todella häiritsevää, jätän käyttämättä. Näyttelymenestys on vähiten ratkaisevaa, koska koiran rakennetta voin arvioida itsekin ja todeta mahdolliset heikkoudet ja vahvuudet. Uroksella ei saa olla samoja heikkoja

ominaisuuksia kuin nartulla. Niiden tulee täydentää toisiaan. Minulle intuitio ”tämä yhdistelmä tuntuu hyvältä” on myös tärkeä ja minun täytyy olla oikeasti innoissani tulevasta pentueesta. Minä en tee pentueita vain siksi, että olisi kiva saada pentuja, vaan jokaisella pentueella täytyy olla ajatus myös tulevaisuutta silmällä pitäen.

14. Onko sinulla ulkomaan tuonteja? Miten olet ne hankkinut ja miten ne ovat vaikuttaneet kasvatustyöhösi?

Aiemmin mainitut nartut Keikewabic's Nanabijou sekä Trap Line Falcon Spirit tulivat Norjasta johdannaisena yhteistyöstä Trap Line-kennelin kanssa.

Ennen 2000-luvun puoliväliä löysin internetin kautta USA:sta koiria ja sukuja, jotka miellyttivät minua ulkomuodollisesti sekä siksi, että ne olivat aktiivisessa valjakkokäytössä. Otin yhteyttä Quinault-kennelin Twila Bakeriin. Samalla ehdotin yhteistyötä Anne Arvolalle ja Marko Vesteriselle urospennun tuomiseksi. Homma pyörähti liikkeelle ja vuonna 2006 saapui ”Nicki” eli C.I.B POHJ MVA FI MVA SE KVA SE MVA NO MVA Quinault's Blue Wings REK1 KVK1 maahamme. Kerrassaan loistava koira, jolla valitettavasti oli kaihi ja siten jalostuskäyttö mahdotonta.

Nickin kaihi harmitti kaikkia osapuolia, joten yhteistyökuvio sai jatkoa, kun vuonna 2009 lensi maahan aiemmin mainittu uros Quinault's Quiet Riot eli ”Timi”. Se on ollut hieno koira ja myöskin terve, joten sillä on tällä hetkellä kolme pentuetta Suomessa ja yksi Englannissa. Timi on isänä 2014 pentueelleni. Vaikka yhteisomistajussopimus on koiran iän myötä purettu, toivon että Timille on edelleen käyttöä jalostuksellisesti ja että sukulinjat jatkuisivat myös muuten. Kaikki kiitos näiden kahden mainitun uroksen kaikista upeista tuloksista kuuluu Annelle ja Markolle, joiden laumassa koirat ovat eläneet!

Itselläni asuu Ruotsista vuonna 2008 tuomani uros FI MVA PMJV-09 Cahppes Knight Of Naxxar REK1 KVK1 eli ”Talut”. Se on ollut merkittävä koira minulle valjakossa, hieno johtaja, jonka avulla olen opettanut monta nuorempaa koiraa valjakkoon. Se kilpaili vuosina 2009-2016 pääosin MD-matkoilla ja kuormanvedossa. Kaikin puolin täydellinen koira minulle ja yksi ”elämäni koirista”. Harmikseni minulla ei ole ollut mielestäni täydellisesti sille sopivaa narttua, joten en ole käyttänyt sitä itse jalostukseen. Onneksi Talutilla on kuitenkin kolme pentuetta. Kahden ensimmäisen pentueen tulokset niin terveyden kuin käyttö- ja näyttelytulosten puolesta ovat olleet erittäin hyviä. Kaikki ovat muotovalioita, tutkitusti terveitä ja käyttöpuolelta löytyy kerrassaan loistaviakin tuloksia. Onneksi osaa jälkeläisistä on myös käytetty edelleen jalostukseen ja toisen polven jälkeläisissäkin on hienoja nuoria koiria tulossa. Talutin nuorimmat omat pennut ovat alle vuosikaita ja niistä on itsellä urospentu kasvamassa.

15. Mitä tiedät rodun tilasta muualla maailmassa? Miten kommentoisit rotua Suomessa vrt. ulkomailla?

Seuraan luonnollisesti rotua internetin välityksellä ympäri maailmaa, mutta aina on muistettava, että internetissä asiat saadaan näyttämään halutessa hienommilta kuin ne oikeasti ovat. Kriittisyys täytyy pitää mielessä. Muutaman kerran olen käynyt katsomassa tai osallistumassa näyttelyihin ulkomailla, kilpailuissa olen käynyt naapurimaassa sekä vierailut joissakin kenneleissä pohjoismaissa.

Olen ollut rodun parissa 20-vuotta ja siinä ajassa on malamuuttien määrä Suomessa noussut hurjasti. Tuonteja on tullut paljon ja pentueita syntyy todella paljon enemmän kuin 20-vuotta sitten. Suomessa on harrastus- ja kilpailuolosuhteet hyvät ja löytyy useita kasvattajia, joille

käyttöominaisuuksien vaaliminen on hyvin tärkeää, joten käyttöpuolella meillä ei ole mitään hävettävää muihin maihin verrattuna. Luonteissa on mielestäni tapahtunut muutosta parempaan, tämä näkyy erityisesti valjakkokilpailuissa. Eikä meillä keskimäärin ole ulkomuodossakaan moitittavaa, esim. Erikoisnäyttelyissä nähdään joka vuosi hienoja, tasokkaita luokkia.

Mielestäni meillä Suomessa on siis keskimäärin hyvä tilanne rodussa. Meiltä löytyy jopa sellaisiakin sukulinjoja, jotka ovat harvinaisia maailmalla. Toisaalta olen seurannut vähän huolestuneena ja kummissani maahan tuotavia koiria. Tuodaan paljon ihan samoista sukulinjoista olevia koiria. Tuontikoira voi olla vain näennäisesti jotain uutta, käytännössä ei usein olekaan.

16. Mikä on ohjenuorasi kasvattajana? Onko sinulla tiettyjä reunaehtoja esim. terveystulosten suhteen? Minkä painoarvon laitat esim. näyttelyille tai käyttötuloksille? Mikä on tärkeintä kasvattamisessa?

Rodun alkuperän kunnioittaminen on mielestäni kaikkein tärkein asia kasvattajana. Siksi palaan säännöllisesti lukemaan rotumääritelmän ja myös rodun alkuperäisen ensimmäisen rotumääritelmän. Ihminen tottuu näkemäänsä ja alkaa pitää sitä normaalina. Näin rodut lähtevät muuttumaan. Esimerkiksi pään muodossa on malamuuteillakin tapahtunut muutosta, nykyisin suositaan isoja päitä, massiivisia kalloja ja jyrkkiä otsapenkereitä. Alun perin malamuutin pää ei ole ollut sellainen. Samoin koko lähtee kasvamaan sillä, kun halutaan näyttävyyttä ja yhä vankempaa koiraa. Tietysti sama myös toisinpäin eli liiallisen keveyden suosiminen esim. nopeutta haluttaessa, lähtee muuttamaan koiria ja silmä voi tottua myös siihen malliin. Turkkien laaduissa on tapahtunut pehmenemistä ja suuria hyviä, paksuja kápäliä on harvemmassa, muutamia esimerkkejä mainitakseni. Alkuperä kannattaa muistuttaa säännöllisesti mieleen!

Perusterveys ja elinvoima, luonnolliset astutukset ja synnytykset sekä vanhat koirat, jotka säilyvät hyväkuntoisina kauan, ne ovat mielestäni rodun terveyden mittareita. Käyttötulokset ja näyttelykäynnit kokonaisuutena kertovat rodun tilasta ja niistä saadaan jalostukseen tilastotietoa, mutta yksittäisen koiran kohdalla ne eivät minulle ole ratkaisevimpia asioita. Mitä kauemmin olen rodun parissa ollut, sitä voimakkaammin tunnen, että en tiedä lähellekään kaikkea. Aina löytyy uutta, aina voi palata perusasioihin ja löytää sieltä vielä jotain mitä ei ole aiemmin löytänyt. Aina on joku toinen, joka on ollut rodun parissa kauemmin, joka on kokenut enemmän tai tehnyt enemmän. Näistä asioista kumpuaa minulla mielenkiinto yhä edelleen rotuun ja sen kanssa elämiseen. Jokainen kasvattamani pentue opettaa jotain ja jokaisen kasvatin kehityksen näkeminen on minulle suuri mielenkiinnon kohde.

Kun katson aikaa taaksepäin, on kasvatukseni painopiste muuttunut hieman kokemuksen myötä. Alkuaikoina ulkomuodolliset saavutukset olivat tärkeämpiä, mutta kokemuksen myötä työskentelyominaisuudet ovat nousseet tärkeämmiksi ja niissäkin oma vaatimustaso on muuttunut jossain määrin. Mielestäni kokemuksen myötä täytyy pystyä kehittymään, oppimaan uutta ja jossain tapauksissa myös muuttaa näkökantaansa asioihin. Kasvattajahan on tietyllä tavalla useammasta suunnasta tulevan paineen välissä (järjestöt ja kennelorganisaatio, pennunostajat sekä muut kasvattajat) ja hetkittäin voi joutua miettimään mikä taho on tärkein sillä hetkellä. Omien päätösten takana täytyy voida seistä, vaikka tietääkin, että joku muu on asioista eri mieltä.

17. Harrastatko/kasvatatko muita rotuja? Mikä muu rotu kiinnostaisi ja miksi?

En varsinaisesti harrasta muita rotuja, vaikka meillä asuukin metsästyskoirana bretoni ja suomenajokoira. En ole koskaan halunnut kasvattaa niitä. Seuraan kuitenkin muutamaa muuta rotua kohtuullisen tiiviisti ja kaikkiaan minua kiinnostaa koiramaailma laajemminkin. Suomenpystykorva on sydäntä lähellä ja veljeni kasvatustyön myötä olen kiinnostunut rodusta yhä enemmän. Todennäköisesti jonakin päivänä hankin punaisen pikinokan.

18. Mitä suunnitelmia sinulla on tulevaisuudessa? Mihin tähtäät tästä eteenpäin?

Kasvatus jatkuu todennäköisesti pienimuotoisena kuten tähänkin asti. Toivon, että pystyn säilyttämään tutun emälinjani, mutta tarkoitus on hankkia rinnalle myös eri emälinja, kuten oli tarkoitus jo aiemmin, mutta se kuivui kasaan.

Pyrkimys on kasvattaa edelleen rodunomaisia toimivia vetokoiria, joilla voi harrastaa monenlaista ja jotka elävät omistajansa ilona pitkän elämän. Rehellisyys ja avoimuus pennunostajia kohtaan on minulle tärkeää. Myös itselle täytyy olla rehellinen mutta samalla myös kriittinen. Onnekseni minulla on sisareni ”vasempanakätenäni”. Hän katsoo asioita usein hieman eri tavalla ja osaa olla suorasanainen keskusteluissamme. Kasvattajana päätökset ovat kuitenkin aina minun päätöksiäni. Silti koen tärkeäksi sen, että on joku, joka osaa esittää myös kritiikkiä tarvittaessa koska en halua sokeutua omaan kasvatukseeni tai koiriini. Myös muutaman muun kasvattajan kanssa pidämme tiiviisti yhteyttä ja vaihdamme ajatuksia, se on hyvin tärkeää minulle.

Tulevaisuuden haaveita on omassa valjakkoharrastamisessa ja ne luonnollisesti liittyvät samalla myös omiin koiriin ja kasvatukseen.